

CAMBRA DE COMERÇ
INDÚSTRIA I SERVEIS D'ANDORRA

ENQUESTES DE CONJUNTURA

Resultats

Gener-juny 2012

Número 31

Presentació

Les opinions de les empreses recollides en l'enquesta de conjuntura de la Cambra reflecteixen, en conjunt, un empitjorament del clima de confiança empresarial i confirmen la continuïtat de la davallada de l'activitat econòmica durant el primer semestre de l'any 2012. Així, tots els sectors fan una valoració negativa de la marxa dels negocis, en línia amb una caiguda intensa i generalitzada dels nivells d'activitat. A més, les perspectives per a la segona meitat de l'any 2012, molt marcades per l'escenari actual de debilitat econòmica, mantenen el to pessimista de semestres anteriors i mostren una preocupació clara per l'augment de la incertesa i pel deteriorament continu de la situació dels negocis.

Les dades més recents dels principals indicadors econòmics disponibles també indiquen una tendència negativa de la situació conjuntural i, en algun cas, apunten a una certa intensificació del ritme de caiguda de l'activitat.

En concret, el nombre de visitants fins al setembre ha seguit caient un 0,9 % i el nombre d'assalariats, un dels indicadors més rellevants per avaluar el pols de l'activitat, ha experimentat, fins al setembre, una important davallada del 4,0 %, més acusada que la registrada el mateix període de l'any passat (-3,3 %). Per sectors, la destrucció d'ocupació ha estat molt general, encara que s'ha mostrat especialment intensa en la construcció (-16,3 %) i força significativa en altres sectors com la indústria (-5,8 %), l'hoteleria (-3,4 %) i el comerç (-3,3 %), i en menor grau, en l'Administració pública (-1,3 %).

Igualment, en termes acumulats fins al mes d'octubre, destaca una disminució de les importacions del 4,2 % –que s'accentua fins al 6,5 % si se n'exclouen les compres de carburants, molt condicionades per l'alça de preus–, i un nou descens de les matriculacions de turismes (-13,4 %). En sentit contrari, l'únic indicador que millora una mica és el consum d'energia elèctrica, si bé ho fa amb una taxa molt modesta (0,9 %).

A escala internacional, el més destacable dels darrers mesos és que el creixement mundial es torna a debilitar després de cinc anys de crisi. Aquest afebliment s'explica per la greu inestabilitat financera a la zona euro i els dubtes sobre la capacitat d'aconseguir alhora creixement i ajustament fiscal. En aquest context, l'FMI ha revisat a la baixa les seves previsions de creixement mundial per al 2012 i 2013 fins al 3,3 % i el 3,6 %, respectivament.

La zona euro és la regió del món que presenta un risc més elevat: el 2012, el PIB es contraurà un 0,4 % i es pronostica que no es reprendrà el creixement fins ben entrat el 2013. Això és el reflex d'un alentiment generalitzat als països que l'integren, si bé continuen havent-hi divergències cícliques importants.

D'una banda, la principal economia europea, Alemanya, creixerà a taxes properes a l'1 %, tant el 2012 com el 2013, mentre que en el costat oposat es troben Grècia, Portugal, Itàlia i Espanya, economies que estaran en recessió durant el 2012 i el 2013.

En el cas concret dels nostres països veïns, pel que fa a l'economia espanyola, les tensions financeres que van situar-se en màxims abans de l'estiu s'han moderat. No obstant això, aquesta millora pot ser transitòria si no continuen els esforços de les autoritats europees per avançar cap a la unió fiscal i si el Govern espanyol no genera confiança en la capacitat de l'economia espanyola per tornar a créixer i per complir els objectius de dèficit públic. En aquest context, la Comissió Europea preveu que el PIB espanyol es contragui l'1,4 % el 2012 i el mateix el 2013. En canvi, en el cas de l'economia francesa, malgrat mostrar certs símptomes de lleu recuperació, les previsions indiquen que només creixerà un 0,1 % enguany i un 0,4 % l'any vinent.

Els problemes de l'economia europea, i en especial, l'allargament de la recessió a Espanya, estableixen un escenari de futur molt desfavorable per a l'economia andorrana. Davant aquest

context, les previsions apunten a la persistència de la situació de recessió a Andorra durant tot el 2012, sense descartar que es pugui allargar més enllà.

La crisi actual és, per tant, profunda i de llarga durada. Cal estar a l'altura de les circumstàncies i fer-hi front d'una manera eficaç i eficient. No es tracta de fer uns pocs canvis amb l'esperança que, amb el temps, es tornarà al camí de la normalitat.

Els factors interns més importants que preocupen les empreses i que s'assenyalen com a obstacles rellevants que entorpeixen la marxa dels negocis són: la burocràcia administrativa, les regulacions restrictives en alguns àmbits i la manca de regulació en d'altres, la seguretat jurídica, l'allau d'impostos en poc temps, el col·lapse de la justícia i, d'una manera molt rellevant, el creixement de la morositat com a conseqüència de la crisi i la manca d'accés al finançament bancari.

La restricció al finançament bancari comporta un greu problema de competitivitat i està duent a l'asfíxia de moltes empreses. Un sistema financer tan dependent de la banca és un sistema financer incapaç de finançar projectes innovadors amb idees rupturistes que, pel risc que comporten, els bancs tradicionals mai no finançaran. Per això, cal promoure sistemes de finançament alternatius, com el capital de risc, els *business angels* o els crèdits garantits pel Govern, entre d'altres.

Creiem que el programa de préstecs en condicions preferents actualment vigent és una eina molt necessària per seguir ajudant els emprenedors i els projectes de reconversió i innovació. Tanmateix, caldria estudiar algun sistema de microcrèdits o avals públics per a petites empreses i autònoms, als quals la crisi actual està afectant especialment.

D'altra banda, la ràpida implantació de les obligacions comptables i l'entrada en vigor de l'impost de societats i d'activitats econòmiques, així com, properament, de l'IGI, en un país sense cultura tributària i en un moment de crisi econòmica, està essent molt problemàtica per a les empreses. Necessitem una administració tributària eficient i formada; més informació, més pedagogia i més suport a les empreses. La Cambra ja contribueix en tot aquest procés a divulgar i facilitar la introducció de totes aquestes noves obligacions, amb la formació, l'edició del calendari fiscal i de l'empresari, el manual pràctic de comptabilitat i, properament, l'edició d'un nou manual pràctic dels impostos directes. Però, tanmateix, correspon a l'Administració tributària dedicar-hi més recursos humans i materials per aconseguir una implementació correcta d'aquests nous impostos.

Una recuperació econòmica basada només en la contracció de la despesa pública és insuficient. Estem d'acord amb la necessitat de reduir el dèficit públic, però, a l'hora d'efectuar les retallades, s'han de tenir les prioritats clares i no retallar tot per igual; les retallades pressupostàries excessives faran empitjorar la situació macroeconòmica i poden acabar agreujant la crisi.

Pensem que una part important de les polítiques i els instruments del Govern haurien d'anar encaminats a promoure el creixement econòmic i el desenvolupament social, és a dir, l'expansió de l'economia. Només amb una economia en creixement es podran crear llocs de treball estables al país i promoure la igualtat d'oportunitats. L'educació, l'eficiència energètica i la investigació, el desenvolupament i la innovació tecnològica i científica, haurien de declarar-se factors d'interès general i considerar-se essencials per al desenvolupament futur del país. Per aquest motiu, el Govern i el sector privat han de confirmar aquestes prioritats i dedicar més recursos perquè el país avanci en aquestes àrees.

No podem oblidar que els incentius fiscals són una via molt eficaç que utilitzen els estats per fomentar la inversió en les activitats considerades d'interès general. Per això, tot entenent que no podem crear unes estructures impositives complexes, creiem important utilitzar el marc impositiu per fomentar la formació, la innovació i la recerca, així com atreure inversions en aquests àmbits.

Hem de replantejar-nos amb serietat els esquemes del nostre desenvolupament i identificar nínxols d'oportunitat, així com les fortaleses econòmiques i socials que els acompanyen. Necessitem ser competitius. El treball efectuat per Monitor Group i la iniciativa «Actua», que li dona continuïtat,

no està donant els resultats que l'empresariat i la societat civil esperaven. Demanem al Govern més comunicació i implicació de la Cambra, les organitzacions empresarials i l'empresariat en general en la iniciativa «Actua», un projecte que des de l'inici havia de ser clau en l'obertura de nous sectors d'activitat i en l'atracció de la inversió estrangera de qualitat i de projecció internacional.

Quant al sector turístic, la situació de sobreoferta estructural del parc hotel·ler, juntament amb la debilitat de la demanda espanyola, porten una forta pressió sobre els preus del sector. No resulta fàcil reduir la nostra dependència de l'economia espanyola. Entorn del 65 % dels nostres turistes són espanyols. Com a conseqüència de la crisi, el consum turístic d'aquest mercat ha sofert aquest darrer any un descens generalitzat. La classe mitjana espanyola ha reduït de manera dràstica els viatges i la despesa turística al lloc de destinació. El turista espanyol està donant preferència a l'ús d'un allotjament de menor cost, com l'habitatge propi i d'amics, i ha retallat el nombre d'escapades, que ha suprimit o substituït molt. Tot això porta a una preocupació creixent pels seus efectes negatius en el sector turístic, i en els darrers anys s'estan acusant també en el sector comercial.

Per això, creiem encertada la política turística del Govern, que aposta per destinar més recursos a la recuperació del mercat francès i a cercar mercats més llunyans amb un públic de poder adquisitiu més alt. Són positives, també, les accions de desestacionalització de l'oferta mitjançant campanyes com «Alguna cosa es mou a Andorra» destinades al públic que es desplaça per fer compres al Principat durant els mesos de maig i de novembre. Així mateix, la dotació més alta de pressupost a Andorra Turisme servirà tant per a la creació i consolidació de nous productes per als nostres visitants com per donar més notorietat i ressò internacional a les campanyes de promoció del país.

D'altra banda, creiem que el projecte presentat pel Comú d'Escaldes-Engordany de convertir en zona de vianants l'av. Carlemany és una bona oportunitat per donar a l'avinguda un nou impuls perquè es transformi en un espai públic de referència, dinàmic i amb personalitat pròpia. Estem segurs que l'avinguda esdevindrà un nou espai urbà on tant ciutadans com turistes podran gaudir d'un temps d'oci i de compres tranquil·les. És important que l'avinguda esdevingui, també, un punt d'informació i de comercialització de tota l'oferta turística del país. En aquest sentit, els plans de dinamització de les àrees comercials que està endegant el Comú d'Andorra la Vella se sumaran a l'atractivitat i a la modernitat de tota l'àrea central del Principat. Tanmateix, considerem que l'eix comercial Carlemany-Meritxell ha de presentar-se als nostres visitants com un únic espai comercial i explicar-se mitjançant una imatge comuna.

Ja portem cinc anys de crisi i, en aquesta situació econòmica tan delicada de destrucció d'empreses i de llocs de treball, és encomiable el treball i la recerca de solucions a fons per la via de la raó i el diàleg entre el Govern i l'empresariat per posar en pràctica mesures que transcendeixin la conjuntura i transformin el país.

Marc Pantebre Palmitjavila
President

ÍNDEX

Semestre gener-juny de 2012:

- Comentaris i gràfics:

7 Indústria

9 Construcció

11 Comerç minorista

13 Sector hotelier

- Enquestes de conjuntura:

16 Indústria

18 Construcció

20 Comerç minorista

24 Sector hotelier

Annex:

27 Distribució sectorial de la mostra en el comerç minorista

SEMESTRE GENER-JUNY 2012

COMENTARIS I GRÀFICS

Indústria
Construcció
Comerç minorista
Sector hoteler

INDÚSTRIA

D'acord amb els resultats de l'enquesta de conjuntura de la Cambra, una novetat important en el primer semestre de l'any 2012 és, sens dubte, **l'aprofundiment de la crisi en el sector industrial**, que fins ara presentava un ajust una mica més moderat en relació amb el de la resta de sectors d'activitat.

En concret, **les valoracions àmpliament negatives sobre la marxa dels negocis reflecteixen un grau de pessimisme bastant més elevat** que l'exhibit en semestres anteriors, i suggereixen que **el retrocés de l'activitat industrial**, al llarg dels primers mesos de l'any 2012, **ha estat el més intens des que es va iniciar la crisi ara fa cinc anys.**

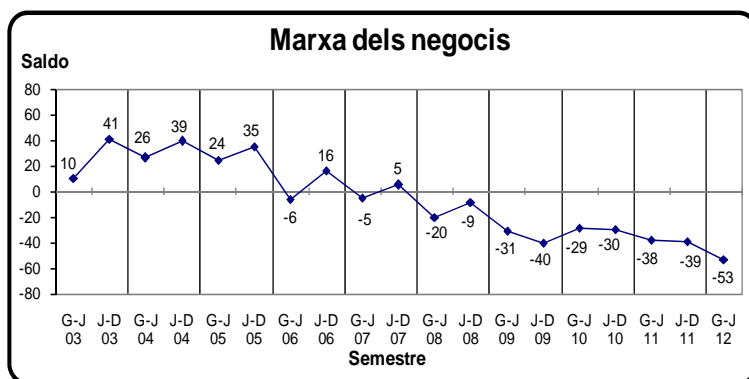
Així mateix, la indústria, que està acusant la forta reculada de la demanda interna i l'afebliment de les vendes a l'exterior, ha continuat patint una retallada molt significativa dels volums de producció, amb una intensificació del ritme de caiguda a la majoria d'empreses.

En aquest escenari de debilitament creixent de l'activitat, **el grau mitjà d'utilització de la capacitat productiva ha disminuït fins al 54,2%**, un valor que suposa un nou mínim històric i que se situa gairebé 10 punts per sota de la mitjana dels últims cinc anys.

La cartera de comandes s'ha mantingut en uns nivells molt baixos i els estocs de productes acabats s'han situat en uns valors lleugerament per sobre del que es considera normal en aquesta època de l'any.

D'altra banda, davant el deteriorament del context econòmic i la forta competència existent, les empreses han continuat

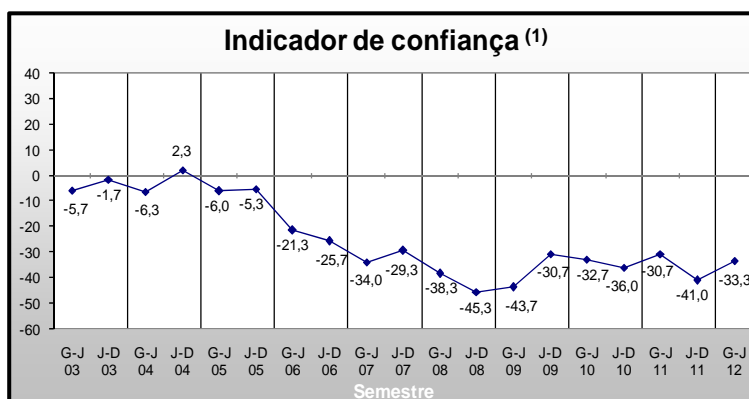
aplicant **reduccions en els preus de venda** per aconseguir mantenir uns nivells de preus competitius; i també han seguit els **ajustaments a la baixa del nombre de treballadors ocupats** en el sector.

Les perspectives de cara a la segona meitat de l'any 2012 mantenen el clima negatiu d'un any enrere i confirmen que la marxa dels negocis en el sector industrial seguirà empitjorant.

En concret, les empreses avancen **una disminució dels volums de producció i de la cartera de comandes**, que es traduirà novament en **uns registres del grau mitjà d'utilització de la capacitat productiva força baixos** – per sota del 55%.

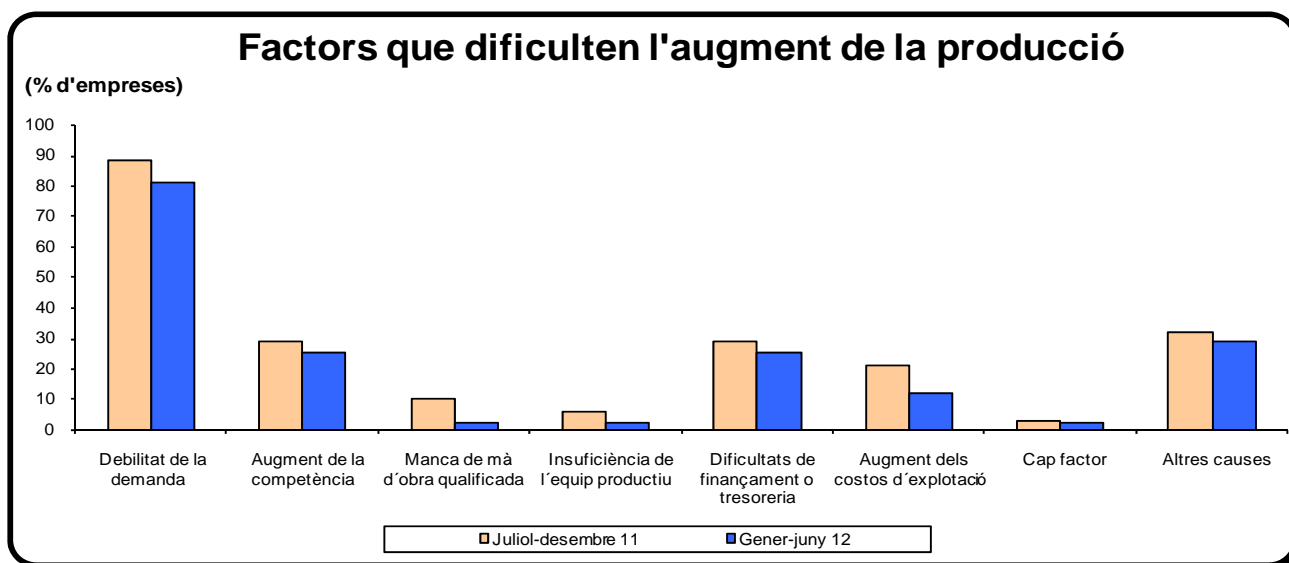
Els preus de venda mantindran una trajectòria baixista i la contractació de personal tendirà a disminuir.

L'indicador de clima industrial, que sintetitza la situació de l'activitat en la indústria, també reflecteix el baix nivell de confiança que predomina en el sector.

En particular, aquest índex ha continuat movent-se en cotes molt negatives (-33,3 punts), només 2,5 punts per sota del valor mitjà assolit en el conjunt de l'any 2011.

La debilitat de la demanda persisteix com el factor que més limita la bona marxa dels negocis, assenyalat pel 81% de les indústries. Tanmateix, **les dificultats financeres o de tresoreria i l'augment de la competència** també han tornat a ser rellevants –ambdós factors esmentats pel 25% dels enquestats. D'altra banda, el 29% de les empreses han destacat altres obstacles, com ara **l'existència de pràctiques d'intrusisme o de competència deslleial, l'augment de les obligacions tributàries i problemes de morositat.**

⁽¹⁾ Mitjana del saldo de la cartera de comandes total, dels estocs canviats de signe i de les perspectives de la tendència de la producció.

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

CONSTRUCCIÓ

L'enquesta de conjuntura del primer semestre de l'any 2012 reflecteix **la persistència del fort pessimisme** que domina en el sector de la construcció, en un moment en què la incertesa econòmica es manté molt elevada.

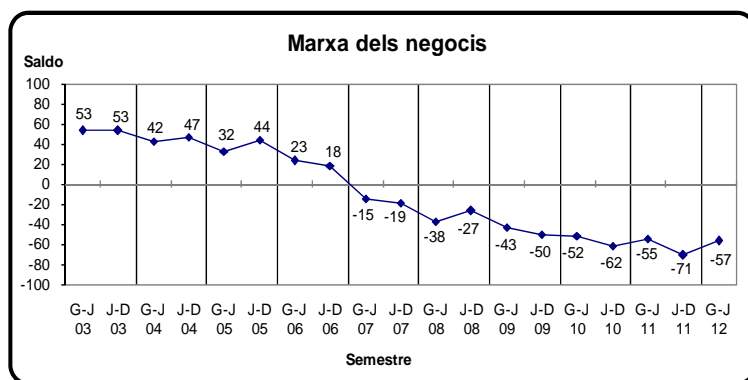
En concret, **l'evolució de la marxa dels negocis**, tot i mostrar un ritme de deteriorament menor que el del semestre anterior, **ha continuat marcant un to molt negatiu**, en línia amb l'apuntat el mateix període de l'any passat.

Aquest fet corrobora que la tendència de fons de l'activitat constructora continua sent desfavorable i dista molt encara d'un possible escenari de recuperació.

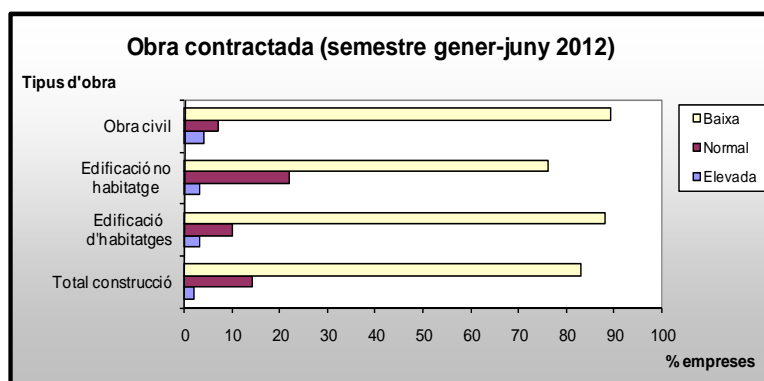
El volum d'obra executada ha tornat a experimentar una disminució significativa respecte als dos semestres anteriors, posant de manifest la continuïtat de **l'escassa inversió en obra pública i també els problemes de sobreoferta que pateix el sector de l'habitatge**, que fa que la inversió en nova construcció residencial es mantingui sota mínims.

Paral·lelament, **els nivells d'obra contractada s'han considerat molt baixos** en totes les branques de construcció.

D'una banda, les empreses han patit **una aturada apreciable en la contractació pública d'obres** –que cal recordar que ve caient intensament des de l'any 2008–, i de l'altra, han acusat **una caiguda molt notable de les contractacions en l'edificació no habitatge i, en particular, en l'obra residencial**, fins ara el principal motor de l'activitat del sector.

Aquest últim fet a causa de l'atonía del mercat immobiliari, on es confirma que la sortida de l'estoc d'habitatges acumulat en la fase expansiva continua sent molt difícil, fins i tot amb ajustos elevats de preus. A més, aspectes com la dificultat de circulació del crèdit i l'augment de la inestabilitat del mercat laboral són condicionants que pesen cada cop més sobre la demanda i agreugen la situació conjuntural que travessa el sector de la construcció.

Aquesta tendència negativa és reflectida també per alguns indicadors avançats, com ara **el total de metres quadrats d'obra visats⁽¹⁾**, que durant el primer semestre del 2012 han ascendit a 33.463 m², gairebé la meitat dels registrats el mateix període de l'any passat, i **les importacions de materials de la construcció⁽²⁾** que, en termes interanuals, han caigut per onzè semestre consecutiu i, a més ho han fet a un ritme rècord (-31,0%).

¹ Dada facilitada pel Col·legi Oficial d'Arquitectes d'Andorra.

² Dada facilitada per la Duana andorrana.

Finalment, aquests mals resultats de la construcció, en termes d'activitat, han tingut efectes en l'evolució dels preus de venda, que han mantingut una clara trajectòria baixista i també en el mercat laboral, amb una pèrdua significativa de llocs de treball (que segons dades de la CASS s'ha quantificat en una davallada interanual de l'ocupació del 15,8% durant el primer semestre del 2012).

Les expectatives de les empreses mantenen un grau de desànim elevat i confirmen una nova contracció generalitzada de l'activitat al llarg de la segona meitat de l'any 2012.

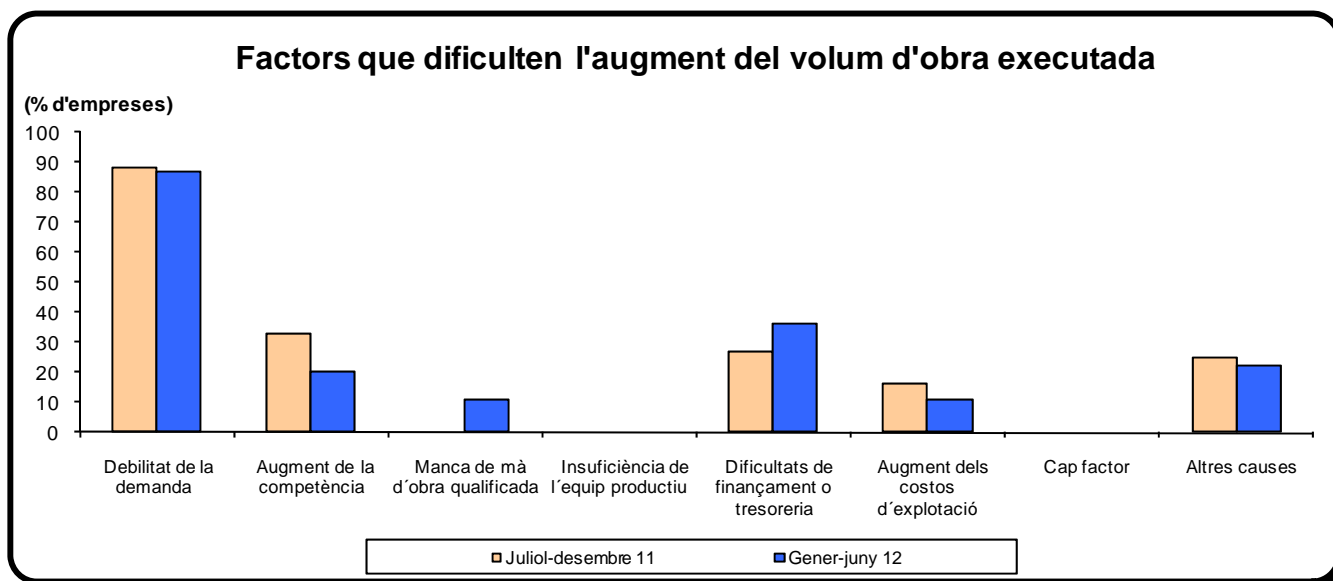
Així, la marxa dels negocis continuarà empitjorant i el descens de l'obra executada seguirà sent notable, encara

que de perfil més moderat que el d'un any enrere.

A més, les empreses anticipen una davallada considerable dels volums de contractació, tant en el subsector de l'edificació com en el segment d'obra pública, que no ajudarà a impulsar l'activitat en els propers mesos.

Els preus de venda mantindran una orientació baixista i el nombre de persones ocupades seguirà disminuint.

La debilitat de la demanda –citada pel 87% de les empreses– es manté com el principal factor que limita la marxa dels negocis, seguit de **les dificultats de finançament o tresoreria** que, amb una incidència del 36%, es converteix en el segon factor en importància. Finalment, el 22% de les constructors han manifestat la seva preocupació per altres obstacles, entre els quals destaquen: **l'augment de la competència deslleial via preus i els problemes derivats dels impagaments per part dels clients.**

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

COMERÇ MINORISTA

El comerç minorista ha presentat **un dels balanços més negatius** de la conjuntura econòmica actual. Així, els resultats de l'enquesta de conjuntura del primer semestre de l'any 2012 recullen **una caiguda històrica dels ànims empresarials** i adverteixen del moment delicat que travessa aquest sector davant la persistent reculada del consum privat.

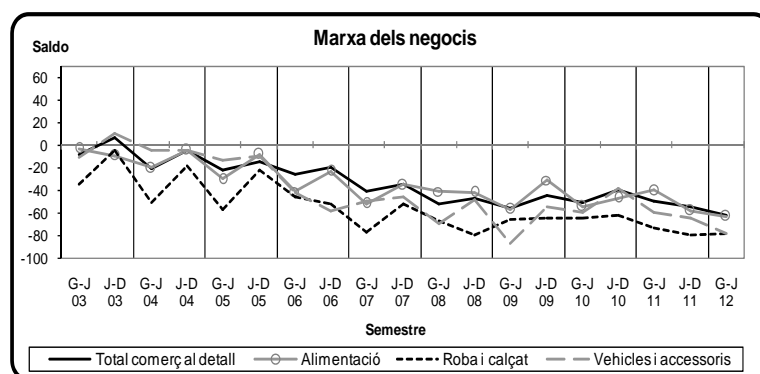
Les opinions dels empresaris sobre l'evolució de la marxa dels negocis han estat les més pessimistes que s'han registrat mai fins ara en aquesta crisi, i suggereixen que el deteriorament de l'activitat comercial va agafant un caràcter més intens i generalitzat.

Des d'una perspectiva sectorial, **la trajectòria desfavorable de la marxa dels negocis ha estat la pauta dominant** en la majoria de branques. Tanmateix, **destaquen pels seus mals resultats els rams de vehicles i accessoris i de roba i calçat**, que, seguint la tendència apuntada els darrers dos semestres, han tornat a presentar un clima negatiu dels negocis més accentuat que el de la resta del comerç.

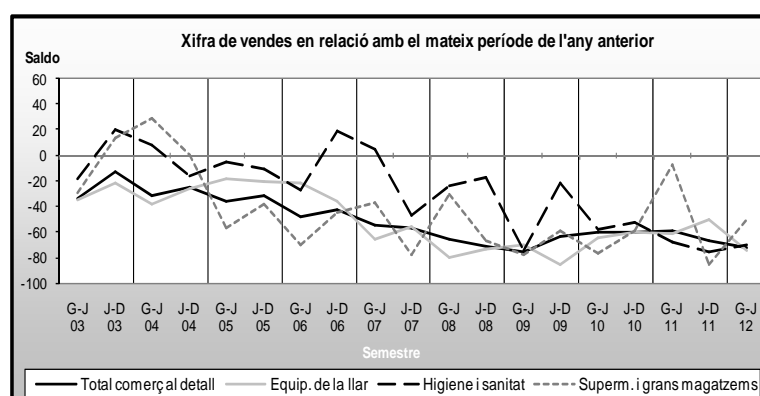
En conjunt, **la forta davallada de les vendes** que pateix el sector des de fa cinc anys, **s'ha accentuat novament** aquest primer semestre de l'any 2012, en què els comerços han assenyalat uns nivells de vendes molt baixos i bastant inferiors als registres ja força negatius de l'exercici 2011.

Aquest enfonsament de les vendes confirma l'escassa orientació de les llars al consum, atès que les famílies prefereixen mantenir una actitud més prudent i destinar una menor proporció

de la seva renda a despesa, en un entorn caracteritzat per una pèrdua de poder adquisitiu i per una clara manca de confiança en l'evolució futura de la conjuntura laboral i econòmica.

Per subsectors, **el descens interanual de la xifra de vendes ha perjudicat de manera significativa el petit comerç especialitzat**, –especialment els segments de vehicles i accessoris i d'equipament de la llar–, **però també ha afectat les grans superfícies**, malgrat que, **en aquest últim cas, el ritme de contracció de les vendes s'ha mostrat una mica més moderat** que en la resta d'establiments.

L'anàlisi de **les importacions totals** corrobora el declivi de l'activitat comercial. Així, segons dades de la Duana andorrana, les compres a l'exterior durant el primer semestre de l'any 2012 han experimentat una disminució del 5,3%, en contrast amb l'augment registrat el mateix període de l'any passat (+1,8%).

Així mateix, *les matriculacions de turismes* –un altre indicador rellevant del consum–, també evidencia el baix sentiment de confiança dels consumidors, amb una caiguda interanual del 10,6%, lleugerament inferior a l'anotada un any enrere (-13,5%).

En opinió dels comerciants, **els estocs de productes s'han considerat predominantment adequats** per a l'època de l'any i **el nombre de persones ocupades en el sector ha continuat reduint-se**.

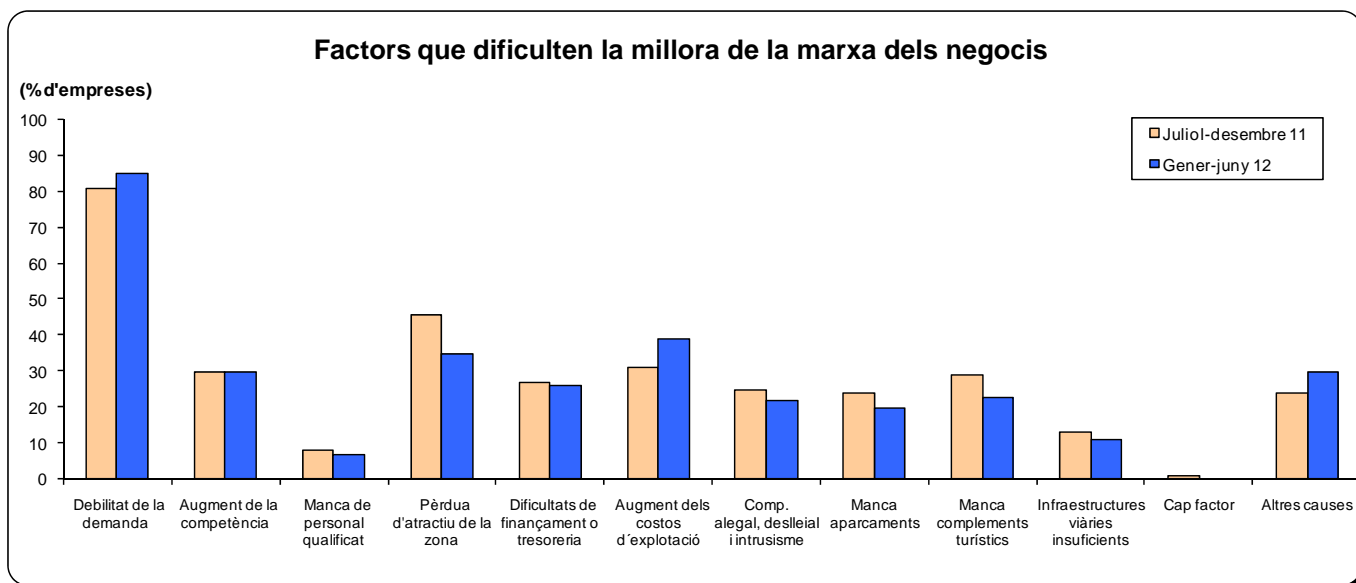
Finalment, pel que fa als preus de venda, el retrocés del consum ha continuat forçant **una política de rebaixes i descomptes molt intensa** en la majoria de comerços.

Les expectatives empresarials apunten a una intensificació de la tendència negativa de l'activitat durant el segon semestre de l'any 2012.

Així, les previsions dels comerciants reflecteixen el temor a **un empitjorament més acusat de la marxa dels negocis** i a **una caiguda considerable dels nivells de vendes**, que afectarà a totes les branques del comerç.

Els preus de venda continuaran evolucionant a la baixa i la contractació de personal en el sector mantindrà un perfil descendent.

Entre els factors que dificulten la millora de l'activitat, **la debilitat de la demanda**, esmentada pel 85% dels comerços, es manté com la limitació principal, seguida de **l'augment dels costos d'exploració** (39%), que ha escalat una posició i s'ha situat per sobre de **la pèrdua d'atractiu de la zona**, factor esmentat pel 35% dels enquestats.

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

SECTOR HOTELER

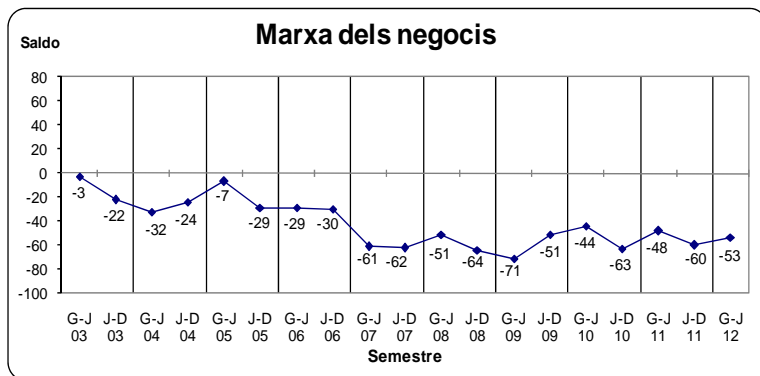
La percepció dels empresaris hotelers que recull l'enquesta de conjuntura del primer semestre de l'any 2012, assenyalava **una evolució de la marxa dels negocis molt fluixa** i, en conjunt, una mica més dolenta que l'apuntada un any enrere.

Així, en un context de crisi econòmica global i de clar esgotament del mercat turístic andorrà, el sector hoteler continua patint **un procés d'ajust significatiu de la demanda turística**, molt vinculat a la delicada conjuntura econòmica que travessen els països veïns, principalment, Espanya.

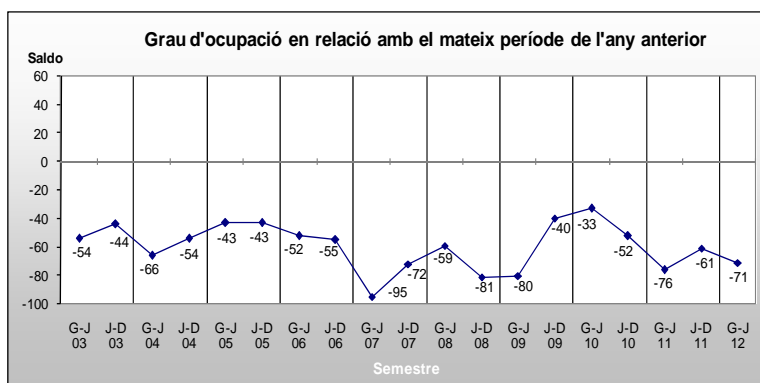
A més, també els canvis rellevants en la tendència de consum dels clients com ara l'obsessió per la millor relació qualitat-preu, o la retallada de la despesa mitjana per viatger, en un entorn altament competitiu, continuen tenint una influència molt important en aquests mals resultats del sector i contribueixen al deteriorament creixent de l'activitat hotelera.

Des d'una perspectiva territorial, **la tendència dels negocis ha seguit un perfil clarament negatiu a les parròquies més orientades a la pràctica de l'esquí** –especialment a Canillo i Sant Julià de Lòria–, a causa d'una temporada de neu poc favorable i climatològicament molt irregular.

Pel que fa a les zones centrals del país, els resultats han estat dispars: **l'afebliment de l'activitat ha adquirit una forta intensitat a Escaldes-Engordany**, mentre que **a Andorra la Vella el retrocés dels negocis s'ha situat en uns nivells més moderats.**

El grau mitjà d'ocupació ha empitjorat respecte al semestre anterior i també ha experimentat un clar descens, en termes interanuals, si bé, cal dir que, en conjunt, el seu ritme de caiguda no s'ha accentuat de forma significativa.

En aquest sentit, cal remarcar, que la intensificació de les campanyes de promoció turística per reduir l'estacionalitat i, sobretot, els importants esforços duts a terme pels hotelers per continuar ajustant preus, han ajudat a evitar, en bona part, una caiguda encara més forta de l'activitat.

D'altra banda, en aquest escenari advers de baixa activitat, els establiments hotelers han continuat indicant **una reducció del nombre de treballadors ocupats** en el sector.

Quant a **la distribució dels clients per països d'origen, els espanyols**, tot i reduir el seu pes 5 punts percentuals en relació amb un any enrere, continuen liderant el rànquing amb una representació del 55% sobre el total de la

clientela. En segon lloc es posicionen *els clients procedents de França*, que amb una representativitat del 25% sobre el total, s'han situat per davant dels *viatgers d'altres nacionalitats* (21% del total), un fet que no es donava en aquest període des de l'any 2000.

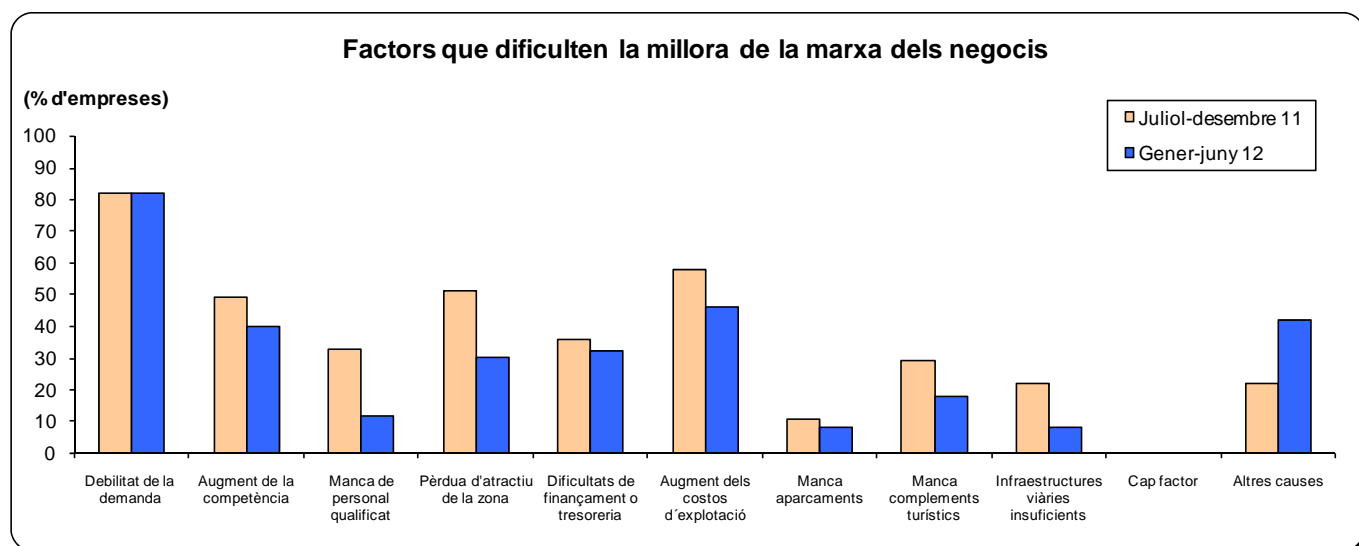
Les perspectives per al segon semestre de l'any 2012 reflecteixen un augment del clima pessimista i no mostren cap indicati d'alleujament en el ritme de caiguda de l'activitat durant els propers mesos.

En opinió de les empreses, **la marxa dels negocis anirà a pitjor i el grau**

mitjà d'ocupació continuarà retrocedint de manera notable; en consonància amb un nivell global de reserves que continua valorant-se molt baix per a l'època de l'any.

La disminució previsible de la demanda hotelera seguirà causant **rebaixes importants de preus i l'ocupació de personal en el sector mantindrà un perfil de signe decreixent.**

El percentatge d'empreses que manifesten que **la debilitat de la demanda** és un obstacle per a la millora dels negocis s'ha mantingut en el 82%, molt per sobre de la incidència d'altres factors que també s'han considerat rellevants com ara **l'augment dels costos d'explotació** (46%) o **l'augment de la competència** (40%).

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

**SEMESTRE
GENER-JUNY 2012**

ENQUESTES DE CONJUNTURA

Indústria
Construcció
Comerç minorista
Sector hoteler

Semestre observat (en % d'empreses)

		1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
• Marxa dels negocis	Bona	5	10	14
	Regular	37	41	34
	Dolenta	58	49	52
	Saldo	-53	-39	-38
• Comandes	Elevades	2	6	3
	Normals	27	25	34
	Baixes	71	69	63
	Saldo	-69	-63	-60
• Nivell d'estocs de productes acabats	Excessiu	7	13	6
	Adequat	48	36	38
	Insuficient	2	1	5
	Mai no hi ha estocs	43	50	52
Saldo	5	12	1	

Semestre observat en comparació amb el semestre anterior (en % d'empreses)

		1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
• Producció	Més alta	2	17	8
	Semblant	35	47	40
	Més baixa	63	36	52
	Saldo	-61	-19	-44
• Preus de venda	Més alts	2	3	8
	Iguals	64	67	58
	Més baixos	34	31	34
	Saldo	-32	-28	-26
• Personal ocupat	Més	16	8	9
	Igual	66	68	70
	Menys	18	24	20
	Saldo	-2	-16	-11

Semestre observat en comparació amb el mateix semestre de l'any anterior (en % d'empreses)

		1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
• Producció	Més alta	2	10	14
	Semblant	35	35	22
	Més baixa	63	55	64
	Saldo	-61	-45	-50

Perspectives per al 2n semestre de l'any 2012 (en % d'empreses)

		1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
• Tendència de la marxa dels negocis	Millorar	10	6	6
	Mantenir-se	50	43	57
	Empitjorar	40	51	37
	Saldo	-30	-45	-31

		1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
• Tendència de les comandes	Augmentar	13	3	8
	Mantenir-se	37	43	51
	Disminuir	50	54	42
	Saldo	-37	-51	-34
• Tendència de la producció	Augmentar	14	6	10
	Estabilitzar-se	47	40	49
	Disminuir	40	54	41
	Saldo	-26	-48	-31
• Tendència dels preus de venda	Augmentar	5	6	5
	Estabilitzar-se	77	68	77
	Disminuir	18	27	18
	Saldo	-13	-21	-13
• Tendència de l'ocupació de personal	Augmentar	2	1	6
	Mantenir-se	73	72	65
	Disminuir	26	26	29
	Saldo	-24	-25	-23

Factors que dificulten l'augment de la producció els propers mesos (en % d'empreses)

	1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
*Debilitat de la demanda	81	88	91
*Augment de la competència	25	29	30
*Manca de mà d'obra qualificada	2	10	19
*Insuficiència de l'equip productiu	2	6	6
*Dificultats de finançament o tresoreria	25	29	44
*Augment dels costos d'explotació	12	21	45
*Cap factor	2	3	3
*Altres causes	29	32	22

Grau mitjà d'utilització de la capacitat productiva

	1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
• Semestre observat	54,2%	55,6%	56,7%
• Previst per als propers sis mesos	53,9%	52,1%	58,1%

	1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
Indicador de confiança en la indústria ⁽¹⁾:	-33,3	-41,0	-30,7

Notes:

⁽¹⁾ Mitjana del saldo de la cartera de comandes total, dels estocs canviats de signe i de les perspectives de la tendència de la producció.

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

Font: Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra.

Semestre observat (en % d'empreses)

		1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
• Marxa dels negocis	Bona	7	0	4
	Regular	29	29	37
	Dolenta	64	71	59
	Saldo	-57	-71	-55

		Total construcció	Edificació d'habitatges ⁽¹⁾	Edificació no habitatge ⁽²⁾	Obra civil ⁽³⁾
• Obra contractada	Elevada	2	3	3	4
	Normal	14	10	22	7
	Baixa	83	88	76	89
	Saldo	-81	-85	-73	-85
	Saldo				
	2n sem. 2011	-96	-85	-100	-90
	1r sem. 2011	-88	-82	-91	-89

Semestre observat en comparació amb el semestre anterior (en % d'empreses)

		1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
• Volum d'obra executada	Superior	7	6	4
	Igual	30	17	20
	Inferior	63	77	76
	Saldo	-56	-71	-72

		1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
• Preus unitaris de contractació	Més alts	0	0	0
	Iguals	38	38	36
	Més baixos	62	63	64
	Saldo	-62	-63	-64

		1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
• Personal ocupat	Més	7	4	2
	Igual	47	50	57
	Menys	47	46	41
	Saldo	-40	-42	-39

Semestre observat en comparació amb el mateix semestre de l'any anterior (en % d'empreses)

		1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
• Volum d'obra executada	Superior	7	4	4
	Igual	20	15	22
	Inferior	73	81	74
	Saldo	-66	-77	-70

Perspectives per al 2n semestre de l'any 2012 (en % d'empreses)

		1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
• Tendència de la marxa dels negocis	Millorar	9	8	6
	Mantenir-se	36	33	35
	Empitjorar	56	59	59
	Saldo	-47	-51	-53

		<u>Total</u> <u>construcció</u>	<u>Edificació</u> <u>d'habitatges</u> ⁽¹⁾	<u>Edificació no</u> <u>habitatge</u> ⁽²⁾	<u>Obra civil</u> ⁽³⁾
• Tendència del volum d'obra contractada	Augmentar	5	3	5	7
	Estabilitzar-se	28	18	19	18
	Disminuir	67	80	76	75
	Saldo	-62	-77	-71	-68
Saldo	2n sem. 2011	-72	-64	-86	-76
	1r sem. 2011	-63	-67	-71	-60
			1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
• Tendència del volum d'obra executada	Augmentar		8	6	2
	Estabilitzar-se		33	17	25
	Disminuir		60	77	73
	Saldo		-52	-71	-71
• Tendència dels preus	Augmentar		2	0	0
	Estabilitzar-se		58	37	46
	Disminuir		40	63	54
	Saldo		-38	-63	-54
• Tendència de l'ocupació de personal	Augmentar		4	7	0
	Mantenir-se		49	37	47
	Disminuir		47	57	53
	Saldo		-43	-50	-53

Factors que dificulten l'augment del volum d'obra executada els propers mesos (en % d'empreses)

	1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
*Debilitat de la demanda	87	88	98
*Augment de la competència	20	33	35
*Manca de mà d'obra qualificada	11	0	10
*Insuficiència de l'equip productiu	0	0	0
*Dificultats de finançament o tresoreria	36	27	45
*Augment dels costos d'exploració	11	16	26
*Cap factor	0	0	0
*Altres causes	22	25	18

Notes:

(1) Inclou xalets i apartaments nous i rehabilitació.

(2) Inclou edificació industrial, oficines, locals comercials, escoles, hospitals, hotels, pàrquings, reparacions, etc.

(3) Inclou infraestructures: carreteres, obres hidràuliques, obres d'urbanització, etc.

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

Font: Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra.

		<u>Total comerç minorista</u>	<u>Alimentació</u>	<u>Roba i calcat</u>	<u>Equipament de la llar</u>	<u>Higiene i sanitat</u>	<u>Electrònica</u>	<u>Vehicles i accessoris</u>	<u>Altres comerços</u>	<u>Superm. i grans magatzems</u>
Semestre observat (en % d'empreses)										
• Marxa dels negocis										
	Bona	4	0	0	3	0	13	0	8	0
	Regular	30	38	22	29	65	31	22	21	60
	Dolenta	66	63	78	68	35	56	78	71	40
	Saldo	-62	-63	-78	-65	-35	-43	-78	-63	-40
<i>Saldo</i>	<i>2n sem. 2011</i>	-54	-58	-79	-47	-50	-40	-64	-50	-38
	<i>1r sem. 2011</i>	-50	-40	-73	-59	-39	-56	-60	-43	-20
• Nivell d'estocs										
	Reduït	27	38	20	32	20	31	29	25	10
	Adequat	46	50	25	48	65	56	42	44	80
	Excessiu	27	13	55	19	15	13	29	31	10
	Saldo	0	25	-35	13	5	18	0	-6	0
<i>Saldo</i>	<i>2n sem. 2011</i>	8	44	-54	0	15	0	16	11	27
	<i>1r sem. 2011</i>	2	27	-39	24	-31	40	28	1	-14

Semestre observat en comparació amb el semestre anterior (en % d'empreses)

• Xifra de vendes										
	Més alta	5	6	3	3	5	7	0	9	0
	Semblant	20	31	18	19	30	14	18	16	20
	Més baixa	75	63	80	77	65	79	82	75	80
	Saldo	-70	-57	-77	-74	-60	-72	-82	-66	-80
<i>Saldo</i>	<i>2n sem. 2011</i>	-49	-62	-71	-21	-42	-15	-61	-49	-54
	<i>1r sem. 2011</i>	-63	-73	-77	-66	-48	-88	-68	-55	-14
• Preus de venda										
	Més alts	11	19	0	7	5	21	4	13	30
	Iguals	48	56	59	48	35	29	42	48	50
	Més baixos	41	25	41	45	60	50	54	39	20
	Saldo	-30	-6	-41	-38	-55	-29	-50	-26	10
<i>Saldo</i>	<i>2n sem. 2011</i>	-23	-3	-29	-17	-35	-35	-38	-24	0
	<i>1r sem. 2011</i>	-25	-9	-22	-34	-50	-50	-40	-18	0

		<u>Total comerç minorista</u>	<u>Alimentació</u>	<u>Roba i calçat</u>	<u>Equipament de la llar</u>	<u>Higiene i sanitat</u>	<u>Electrònica</u>	<u>Vehicles i accessoris</u>	<u>Altres comerços</u>	<u>Superm. i grans magatzems</u>
Semestre observat en comparació amb el semestre anterior (en % d'empreses)										
• Personal ocupat										
	Més	9	10	7	16	10	0	4	9	0
	Igual	74	71	71	68	75	93	57	76	100
	Menys	18	19	22	16	15	7	39	15	0
	Saldo	-9	-9	-15	0	-5	-7	-35	-6	0
<i>Saldo</i>	<i>2n sem. 2011</i>	-13	-12	-14	-18	-10	0	-23	-12	0
	<i>1r sem. 2011</i>	-11	-16	-18	-15	-4	-7	0	-13	0

Semestre observat en comparació amb el mateix semestre de l'any anterior (en % d'empreses)

• Xifra de vendes										
	Més alta	3	3	0	3	0	7	0	7	0
	Semblant	22	28	28	19	30	14	18	13	50
	Més baixa	75	69	73	77	70	79	82	80	50
	Saldo	-72	-66	-73	-74	-70	-72	-82	-73	-50
<i>Saldo</i>	<i>2n sem. 2011</i>	-67	-71	-72	-50	-75	-70	-77	-61	-85
	<i>1r sem. 2011</i>	-59	-57	-67	-61	-68	-93	-61	-54	-7
• Personal ocupat										
	Més	8	10	8	16	10	0	4	8	0
	Igual	72	70	68	61	75	93	52	76	100
	Menys	20	20	25	23	15	7	44	16	0
	Saldo	-12	-10	-17	-7	-5	-7	-40	-8	0
<i>Saldo</i>	<i>2n sem. 2011</i>	-15	-3	-17	-26	-11	0	-31	-14	-15
	<i>1r sem. 2011</i>	-12	-19	-18	-8	-9	-26	4	-12	0

		<u>Total comerç minorista</u>	<u>Alimentació</u>	<u>Roba i calçat</u>	<u>Equipament de la llar</u>	<u>Higiene i sanitat</u>	<u>Electrònica</u>	<u>Vehicles i accessoris</u>	<u>Altres comerços</u>	<u>Superm. i grans magatzems</u>
Perspectives per al 2n semestre de l'any 2012 (en % d'empreses)										
• Marxa dels negocis										
	Millorar	8	6	8	3	10	13	8	9	0
	Mantenir-se	38	41	41	26	60	44	29	37	40
	Empitjorar	54	53	51	71	30	44	63	53	60
	Saldo	-46	-47	-43	-68	-20	-31	-55	-44	-60
<i>Saldo</i>	<i>2n sem. 2011</i>	-45	-46	-57	-36	-15	-50	-40	-52	-38
	<i>1r sem. 2011</i>	-25	-34	-38	-27	-8	-40	-32	-20	14
• Xifra de vendes										
	Augmentar	9	11	11	3	5	19	10	9	0
	Estabilitzar-se	29	29	32	31	30	19	24	31	30
	Disminuir	62	61	57	66	65	63	67	60	70
	Saldo	-53	-50	-46	-63	-60	-44	-57	-51	-70
<i>Saldo</i>	<i>2n sem. 2011</i>	-45	-38	-42	-44	-39	-45	-48	-52	-31
	<i>1r sem. 2011</i>	-28	-38	-31	-30	-9	-25	-28	-31	-7
• Preus de venda										
	Augmentar	13	26	3	13	0	13	4	16	40
	Estabilitzar-se	61	65	65	68	50	56	63	59	50
	Disminuir	26	10	33	19	50	31	33	25	10
	Saldo	-13	16	-30	-6	-50	-18	-29	-9	30
<i>Saldo</i>	<i>2n sem. 2011</i>	-15	9	-21	-4	-30	-55	-7	-18	0
	<i>1r sem. 2011</i>	-6	-6	-13	-26	-17	0	4	2	13
• Personal ocupat										
	Augmentar	3	3	5	3	0	0	0	4	0
	Mantenir-se	77	83	70	67	95	87	55	81	90
	Disminuir	20	13	24	30	5	13	45	15	10
	Saldo	-17	-10	-19	-27	-5	-13	-45	-11	-10
<i>Saldo</i>	<i>2n sem. 2011</i>	-14	-12	-25	-21	-10	-25	-12	-9	-8
	<i>1r sem. 2011</i>	-17	-16	-18	-22	-23	-13	-32	-12	-6

	<u>Total comerç minorista</u>	<u>Alimentació</u>	<u>Roba i calçat</u>	<u>Equipament de la llar</u>	<u>Higiene i sanitat</u>	<u>Electrònica</u>	<u>Vehicles i accessoris</u>	<u>Altres comerços</u>	<u>Superm. i grans magatzems</u>
Factors que dificulten la millora de la marxa dels negocis els propers mesos (en % d'empreses)									
*Debilitat de la demanda	85	88	88	84	75	94	87	87	60
*Augment de la competència	30	28	39	29	45	19	30	20	60
*Manca de personal qualificat	7	3	10	3	0	6	17	3	40
*Pèrdua d'atractiu de la zona	35	31	54	23	45	25	39	28	50
*Dificultats de finançament o tresoreria	26	22	29	19	15	38	52	20	20
*Augment dels costos d'explotació	39	31	46	29	40	31	35	42	50
*Cap factor	0	3	0	0	0	0	0	0	0
<i>Altres causes...</i>									
*Competència alegal, deslleial i intrusisme	22	19	15	23	20	44	30	19	20
*Manca d'aparcaments	20	28	17	13	30	44	17	15	10
*Manca de complements turístics	23	25	20	16	20	38	39	18	30
*Infraestructures viàries insuficients	11	16	10	10	5	6	17	8	30
*Altres causes	30	41	37	26	35	25	17	27	40

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

Font: Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra.

RESULTATS DE L'ENQUESTA DE CONJUNTURA EN EL SECTOR HOTELER gener-juny 2012
Semestre observat

		1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
• Marxa dels negocis (en % d'empreses)	Bona	4	7	6
	Regular	39	26	41
	Dolenta	57	67	54
	Saldo	-53	-60	-48
• Nivell de reserves (en % d'empreses)	Alt	2	0	1
	Normal	16	16	15
	Baix	82	84	82
	No es treballa amb reserves	0	0	1
	Saldo	-80	-84	-81
• Distribució dels clients segons la seva procedència (en %)	Catalunya	31	40	34
	Resta d'Espanya	24	27	26
	França	25	18	17
	Altres	21	14	23

**Semestre observat en comparació
amb el semestre anterior (en % d'empreses)**

		1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
• Grau mitjà d'ocupació	Superior	14	7	20
	Igual	24	17	15
	Inferior	63	76	65
	Saldo	-49	-69	-45
• Preus pagats pels clients	Més alts	6	7	8
	Iguals	47	41	36
	Més baixos	47	52	56
	Saldo	-41	-45	-48
• Personal ocupat	Més	8	2	13
	Igual	49	44	55
	Menys	43	54	32
	Saldo	-35	-52	-19

**Semestre observat en comparació amb el mateix
semestre de l'any anterior (en % d'empreses)**

		1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
• Grau mitjà d'ocupació	Superior	4	7	4
	Igual	22	25	16
	Inferior	75	68	80
	Saldo	-71	-61	-76
• Personal ocupat	Més	0	4	6
	Igual	47	46	51
	Menys	53	50	44
	Saldo	-53	-46	-38

Perspectives per al 2n semestre de l'any 2012

(en % d'empreses)

		1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
• Tendència de la marxa dels negocis	Millorar	4	13	7
	Mantenir-se	37	33	43
	Empitjorar	59	54	50
	Saldo	-55	-41	-43
• Tendència del grau d'ocupació	Augmentar	6	17	4
	Mantenir-se	33	33	38
	Disminuir	61	50	58
	Saldo	-55	-33	-54
• Tendència dels preus	Augmentar	2	13	4
	Estabilitzar-se	49	54	53
	Disminuir	49	33	43
	Saldo	-47	-20	-39
• Tendència de l'ocupació de personal	Augmentar	4	8	1
	Mantenir-se	57	56	62
	Disminuir	39	35	37
	Saldo	-35	-27	-36

Factors que dificulten la millora de la marxa dels negocis els propers mesos (en % d'empreses)

	1r sem. 2012	2n sem. 2011	1r sem. 2011
*Debilitat de la demanda	82	82	92
*Augment de la competència	40	49	45
*Manca de personal qualificat	12	33	25
*Pèrdua d'atractiu de la zona	30	51	47
*Dificultats de finançament o tresoreria	32	36	32
*Augment dels costos d'explotació	46	58	56
*Cap factor	0	0	0
<i>Altres causes...</i>			
*Manca d'aparcaments	8	11	10
*Manca de complements turístics	18	29	27
*Infraestructures viàries insuficients	8	22	6
*Altres causes	42	22	38

Saldo: Diferència de respostes extremes (positives i negatives), en percentatge.

Font: Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra.

ANNEX

Comerç minorista

Distribució sectorial de la mostra en el comerç minorista

Descripció de les activitats incloses en cadascuna de les branques comercials:

Alimentació (codi enquesta 004)

- * Venda al detall de productes congelats i gelats
- * Venda al detall d'alimentació en general
- * Venda al detall no especialitzat amb predomini de productes alimentaris
- * Comerç al detall de productes alimentaris, begudes i tabac en establ. especialitzats

Roba i calçat (codi enquesta 005)

- * Comerç al detall de tèxtils
- * Venda al detall d'articles de merceria
- * Comerç al detall de vestits
- * Comerç al detall de calçats i articles de cuir

Equipament de la llar (codi enquesta 006)

- * Comerç al detall de mobles, d'aparells d'il·luminació i d'equipament per a la llar
- * Venda al detall d'electrodomèstics blancs
- * Venda al detall de material elèctric (per a instal·lacions)
- * Venda al detall d'articles de ferreteria
- * Venda al detall de vidres i miralls
- * Venda al detall de material i eines de bricolatge
- * Venda al detall d'equipaments sanitaris
- * Venda al detall de material de la construcció
- * Venda al detall de revestiments per al terra i les parets

Higiene i sanitat (codi enquesta 007)

- * Comerç al detall de prod. farmacèutics, etc., de prod. de bellesa i d'higiene personal
- * Venda al detall de pintures, vernissos i drogueria

Electrònica (codi enquesta 008)

- * Venda al detall d'aparells de televisió, vídeo, càmeres de vídeo, mat. d'alta fidelitat
- * Venda al detall de discos, bandes i cassetts d'àudio i de vídeo, verges o enregistrades
- * Venda al detall d'instruments de música
- * Venda al detall de material de telecomunicacions

- * Venda al detall d'articles de fotografia

Vehicles i accessoris (codi enquesta 009)

- * Comerç de vehicles automòbils
- * Venda al detall de pneumàtics
- * Venda al detall d'altres peces i accessoris de vehicles
- * Comerç, manteniment i reparació de motocicletes i accessoris

Altres comerços (codi enquesta 010)

- * Comerç al detall de carburant per a automòbils
- * Altres comerços al detall en magatzems no especialitzats
- * Comerç al detall de llibres, diaris i papereria
- * Venda al detall de material i mobiliari d'oficina
- * Venda al detall de material informàtic
- * Venda al detall d'articles òptics; òptiques
- * Venda al detall de rellotges, joieria i orfebreria
- * Venda al detall d'articles d'esport i de lleure
- * Venda al detall d'articles de pesca, de caça i de tir
- * Venda al detall de jocs i joguines
- * Venda al detall d'articles de puericultura
- * Venda al detall de flors i plantes
- * Venda al detall d'animals de companyia
- * Venda al detall d'art. de regal i record, bijuteria, art. religiosos i objectes d'artesanaria
- * Venda al detall de carbó i combustibles líquids i gasosos per a la calefacció
- * Venda al detall de bombones de gas
- * Venda al detall de monedes, segells i articles de col·lecció
- * Venda al detall d'objectes d'art
- * Venda al detall d'articles de rellotgeria
- * Venda al detall d'altres béns de consum

Supermercats i grans magatzems (codi enquesta 011)

- * Supermercats
- * Grans magatzems